

Beszámoló

Tisztelt Communitas Alapítvány a 2020-ban elnyert alkotói ösztöndíjam témája egy interjúcsokor volt, amelyből mélyebb rálátást kapunk az 1989 előtt, Bukarestben élő és tevékenykedő magyar közösség életére. Sajnos a koronavírus nagyban megnehezítette a forgatást. Mivel nagyrészt 65 év feletti alanyokról volt szó (egyetlen kivétel van, a Bukaresti Petőfi Művelődési Társaság jelenlegi vezetője Buday Richárd Tibor, aki általánosan mutatja be a bukaresti magyarságot), a forgatást hátráltatta a mindenki által már túl sokat emlegetett koronavírus-világjárvány. A forgatás egyik szomorú mulasztása, hogy az egyik kiszemelt interjúalany időközben el is távozott az élők sorából, így vele sajnos már nem készülhet kordokumentum (Vajda Gyula sinológusról van szó).

De térjünk vissza a pozitív megvalósításokra: az elmúlt évben 4 interjút sikerült elkészíteni, amelyek a dokumentum végén csatolt Youtube linken megtekinthetők. Mivel nem érzem befejezettnek a projektet, végül az interjúk egyenkénti leközlése mellett döntöttem, így nemcsak mélyebb betekintést nyer a néző a bukaresti magyarság 1989 előtti életébe, hanem az elkészített interjúcsokor esetleg a szociológusok vagy a történészek számára is egy későbbi kutatás alapja is lehet. Természetesen mindegyik interjút nézőbaráttá tettem, szerkesztői/vágói és operatőri (itt gondolok a személyesen elkészített vágóképekre) utómunka van mögöttük.

Az elkészült interjúk talán egyik leglényegesebb darabja a Rostás Zoltán, szociológussal készült interjú, aki nemcsak szakmailag, hanem emberileg is tökéletes karképet ad a főváros magyarságáról. Az interjú végén személyesen is megjegyezte, több munkája is megjelent korábban a bukaresti magyarságról, de soha nem érezte azt, hogy sikerült volna ilyen átfogóan beszélnie a erről a témáról. Sok apró történet számomra itt hangzott el először, amelyeket idővel érdemes lenne kibontani, ilyen például az a helyi legenda, miszerint a „Sfânta Vineri” templom bontását a kommunizmus idejében visszautasította egy székely építőbrigád, szembeszállva ezzel az állami apparátussal, kiállva elveik mellett, miszerint ők templomot nem rombolnak.

A munka egy másik izgalmas része, hogy sikerült megszólaltatni annak a közegnek is egy

képviselőjét, amelyik nem tartozott az értelmiségi elithez az említett korban. Égető Zoltán, bukaresti esztergályos, a székelyföldi Bibarcfalván született, az 1950-es évek elején költözött a fővárosba. Történeteinek keresztül egy eddig ismeretlen Bukarestet fedezhetünk fel, új megvilágításba helyezi a Petőfi Társaság által szervezett táncesteket, amely ennek a világnak az egyik összefogó, meghatározó, rendszeres eseménye volt.

A harmadik, talán a legfurcsább közeget a sajtó munkatársai képviselték. Ez egy zárt közösség volt, számukra a cenzúrával való folyamatos harc és az újságok, televízió vagy rádióadások műsorainak minőségi feltöltése, mintha egy képzeletbeli buborékba taszította volna őket. Legalábbis ezt a hangulatot idézi Zsehránszky István, kolozsvári születésű újságíró, lapszerkesztő beszámolója.

Amint azt fentebb is említettem, elkészült továbbá egy átfogó interjú Budai Richárd Tiborral, a Bukaresti Petőfi Művelődési Társaság jelenlegi vezetőjével, aki egy általános képet ír le a bukaresti magyarságról, kiemelve néhány jelentősebb, fővárosi magyar személyiséget. Általa betekintést nyerhetünk abba, hogyan szerveződött a bukaresti magyarság. Különösen érdekes az a részlet, amikor Budai elmeséli, miként alapították újra a Petőfi Társaságot, milyen bürokratikus akadályokba ütköztek az 1990-es években, hogy a korábbi székházat újra, teljes mértékben használatba vehessék.

Amint azt a beszámoló elején is említettem, a projektet még nem tekintem befejezettnek, talán a világjárvány engedékenyebb lesz a következő időszakban és sikerül több alanyt is megszólítani, így szót kaphatnak a kommunizmus ideje alatt a fővárosi építkezéseken dolgozó erdélyi magyarok is, de különösen fontosnak tartom, hogy megszólítsak egy 1989 előtt is foglalkoztatott székelyföldi bejárónőt. Ennek a tevékenységnek több száz éves hagyománya van a román fővárosban a székelyföldi magyarság körében.

Kiemelném, hogy az interjúalanyok kiválasztásánál különösen fontos tényező volt, és jelenleg is az, hogy az illető személy Bukarestben maradt, jelenleg is itt él, nem költözött el a forradalom után, így mondhatni a jelenben is megmaradt bukaresti magyarnak.

A beszámolóban említett YouTube videók, amelyek az elmúlt év munkáját is fémjelzik, az alábbi linken találhatóak: <https://www.youtube.com/channel/UCTRM6eHlkYLPcfjILwB2lyw>